СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LV. Ч. 135. ДЖЕРЗІ СИТІ І НЮ ЙОРК, четвер, 12-го червня 1947. No. 135. JERSEY CITY and NEW YORK, Thursday, June 12, 1947. VOL. LV.

ТРИ ЦЕНТИ в злуч. держ. америки ПЯТЬ ЦЕНТІВ закордоном Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. 4-0807 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 THREE CENTS IN THE U. S. of AMERICA FIVE CENTS ELSEWHERE

СТОТИСЯЧНА ДЕМОНСТРАЦІЯ ПРОТИ РОБІТНИЧОГО ЗАКОНОДАВСТВА

Ню Йорк, 11 червня. — Вчорашня вечірня демонстрація проти робітничого законопроекту Тефта-Гартлія зібрала, за обчисленням поліції, 60,000 юнійних робітників на протестаційний похід Осьмою Евенею, щоб опісля взяти участь у масовім вічу в Медисон Сквер Ґарден. Провідники Конгресу Промислових Організацій (СІО), які організували цей протест, твердять, що в поході взяло участь 135,000 учасників, які машерували пять годин з різнородними прапорами і написами. Голова СІО, Филип Морей, у своїй промові назвав ухвалений конгресом бил небезпечним і провокаційним, а в окремім письмі, висланім до президента, вичислив 21 закидів проти билу. З появою на салі посадника міста Ню Йорку Вилієма О'Двайера, протестаційна демонстрація перемінилася в політичну манифестацію, коли саля загреміла окликами: „О'Двайер на губернатора стейту Ню Йорк!" Самий О'Двайер у своїй промові сказав до зібраних, що „республиканці хочуть знищити наші юнії" при помочі нового законопроєкту. Найбільші овації викликала телеграма від Генрія Волеса, який тепер обїздить Злучені Держави з промовами проти закордонної політики Трумана. Серед оплесків йшли гасла: „Волес на президента!" З інших промовців звернув на себе увагу римо-катол. помічний епископ з шікаґівської дієцезії, Бернард Дж. Шіл, який по телефоні сказав, що законопроект принесе смерть для юнійного життя; рабін Стівен Вайс, голова Американсько-Жидівського Конгресу, заявив, що бил здискредитує Америку заграницею.

Спів-автор нового билу, конгресмен Гартлі, заявив у Вашинґтоні, що конгрес переведе гостріші постанови в робітничім законопроєкті, коли б так СІО відважалося викликати загальний страйк на знак протесту проти билу.

МІЛЬЙОН АКРІВ ЗАЛЛЯТИХ ВОДОЮ З МИСИСИПІ

Ст. Луїс, Мт. — Ріка Мисисипі залляла мільйон акрів управної землі у трох стейтах, через які перепливає, як про це звідомляють інженери армії. Повінь прорвала 25 різних там, побудованих на берегах ріки, щоб спинити вилив. Командант Краєвої Ґвардії з Мизури, бриґадир ген. Джан А Гарис, заявив, що армія не буде тепер ратувати прибережних там, як це було в рр 1943 і 1944, бо ці тами не побудовані на спинення повені, лише на спинення води під час звичайного прибування води на весну та в осені.

АЙСЛЕР ПРИЗНАНИЙ ВИНУВАТИМ.

Вашингтон. — Федеральна лава присяжних суддів признала Гергарда Айслера винуватим погорди конгресу після розправи, переведеної перед суддею Александром Голцофом. Під час розправи Айслер боронився, що він хотів зізнавати перед Комісією Неамериканських Діянь палати, одначе хотів наперед перечитати свою заяву. На це сказав йому суддя: „Отже ви хотіли зізнавати лише на ваших умовинах". Присуд буде проголошений 27 червня. — Негайно після покінчення процесу проти Айслера починається перед цим самим судом процес проти 16 членів екзекутивної ради „Спільного Антифашистівського Комітету Втікачів" за те, що вони відмовилися зізнавати перед згаданою комісією палати. Провідник „Антифашистівського Комітету" д-р Едвард Барскі, переводив під закритим іменем збірки для поширювання комуністичної акції в Еспанії і не хотів предложити конгресовій комісії книжок для провірки, що він робив з призбираними фондами.

ЗАПОВІДАЮТЬ НАДЗВИЧАЙНЕ ЗАСІДАННЯ КОНГРЕСУ.

Вашинґтон. — Марк Соливан, кореспондент щоденника Ню Йорк Геральд Трибюн, довідуеться, що уряд приготовляється на всякі можливости з огляду на переворот на Угорщині. Тому, що не є виключений подібний переворот в Болгарії й Австрії, уряд переговорює з провідними конгресменами можливість скликання надзвичайної сесії теперішнього конгресу під час конгресових вакацій. Рішення про скликання надзвичайної сесії буде залежати від розвитку політичних подій в найближчій майбутности.

ЩЕДРІСТЬ КРАВЕЦЬКОЇ ЮНІЇ.

Ню Йорк. — Інтернешенел Лейдіс Ґармент Юніон на чолі якої стоїть Давид Дубінскі, оприлюднила звіт зі своїх фінансів за 1946 рік. Загальні приходи виносили $12,832,252, видатків було $8,893,739. Зі своїх приходів юнія розділила на різні добродійні фонди $1,432,486. При видатках на платні подано, що предсідник Дубінскі побирає тижнево $250, тобто $13,000 річно, а екзекутивний секретар Фредерик М. Умгей по $200 тижнево, або $10,400 річно. Крім них більші платні побирають 14 окружних завідателів по $113.50 тижнево, 55 місцевих засідателів по $99.50 і 49 організаторів по $60 тижнево. Загалом юнія видала на організацію членів $1,473,098 і придбала їх 59,000.

Оваційне прийняття президента Трумана в столиці Канади

Отава, Канада, 10. червня. — Урядова й народня Канада виявила сьогодні незвичайну щирість супроти президента Злучених Держав, Герія С. Трумана, з нагоди його урядових відвідин сусідної держави. Він приїхав до Отави з Вашингтону спеціяльним потягом в год. 3:30 сполудня, а при висіданні з потягу привитав його премієр В. Л. Мекензі Кінґ, генерал губернатор вайкавнт Александер та інші високі урядовці. Разом з президентом приїхала його жінка і дочка Маргарета. З потягу поїхав цілий почот до дому губернатора, палати Рідо посеред 40,000 товпи народу, яка вийшла на вулиці міста. Після прибуття до дому губернатора президент відвідав парлямент, де саме відслонено образ премієра Кінґа з нагоди 20-ліття його урядового становища. Після коротких промов з нагоди цеї церемонії поїхали учасники на урядовий обід до губернатора. Політична промова президента, виголошена в середу, 11. червня, в полудне до членів канадського парляменту, була вершком заінтересування публики під час урядової триденної візити президента.

УРЯД ОПРОКИДУЄ МАДЯРСЬКІ ЗАКИДИ НАЧЕ Б ВІН ЗМОВЛЯВСЯ

Вашингтон, 10. червня. — Департамент стейту оприлюднив листи, писані підсекретарем стейту Діном Ачесоном до недавнього премієра Угорщини Ференца Надя, щоб відбити напасті комуністичної ґазети в Будапешті, наче б то Ачесон обіцяв поміч Надьові у його махінаціях для зміни республиканської форми правління на Угорщині. Надь написав лист до американського уряду 10. січня 1947, йому відповів департамент стейту 3. березня. Ні в листі ні у відповіді нема нічого про доктрину Трумана або про якусь змову, про яку згадують комуністи. У Вашинґтоні називають вісті з Будапешту „комуністичною пропагандою".

В КОНГРЕСІ ПРИСПІШУЮТЬ АКЦІЮ ДЛЯ СТВОРЕННЯ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ ЕВРОПИ.

Вашинґтон. — За вістями конгресмена Ґейла Боґса, робляться всі можливі старання для швидкого переслухання в заграничній комісії сенату в справі резолюції, яка одобрює плян створення Злучених Держав Европи. Резолюція має підтримку секретаря Маршала й тому надіються на швидке її прийняття.

1,500,000 партизанів в боротьбі проти советської армії

ЗАПЕКЛИ БОЇ В УКРАЇНІ; СОВЄТИ ПІДГОТОВЛЯЮТЬ БАКТЕРІОЛОГІЧНУ ВІЙНУ.

Ню Йорк, 10. червня. — „Джорнел Америкен" подає сьогодні інтересні зізнання католицького священика-втікача з опанованої Советами Европи, зазначуючи, що згаданий священик, який був раніше професором економії в Хорватії, зложив свої зізнання в департаменті стейту у Вашинґтоні. Він твердить, що Советський Союз находиться в розгарі громадянської війни. В Україні та на південь від Москви біля 1,500,000 партизанів зводять запеклі бої проти советської армії. Советські власті безпощадно поборюють повстання, при чому найбільше терпить від них невинне населення. Большевики спалюють і руйнують цілі місцевості, а недобите в них населення перекидують постійно з місця на місце по Союзі. В поборюванні повстання, крім армії, бере участь біля 2,500,000 таємної поліції, до якої належать самі горлорізи, що для большевицького режіму радо убють своїх родичів та братів і сестер. Це насамперед бувші злочинці, яких сьогодні піднесено до упривілейованої кляси советського населення. Згаданий втікач виключає можливість державного перевороту в Советах на випадок смерти Сталіна, бо Маленьков, Жданов і Молотов вже давно приготовані на цей випадок. Советський Союз — згідно з його спостереженнями — сьогодні ще неготовий до війни, але божевільно до неї підготовляється. Большевики найбільше бояться атомової бомби. Для її противаги вони коштом великих жертв гарячково підготовляються до бактеріологічної війни.

БРИТАНІЯ ОБСТОЮЄ ВІЙСЬКОВУ АКЦІЮ О.Д.ПРОТИ АҐРЕСИВНОЇ ВЕЛИКОДЕРЖАВИ.

Лейк Соксес, Н. Й., 10. червня. — На сьогоднішньому засіданні Ради Безпеки О.Д. британський представник сер Александер Кадоґен видвигнув найосновнішу справу для рації існування цеї міжнародньої організації. Він твердив, що О.О.Д. мають право почати військову акцію проти аґресивної великодержави, не зважаючи на її право „вета" в Раді Безпеки. Діло в тому, що „пятьох великих" — Америка, Англія, Франція, Советський Союз і Китай — зобовязалися не застосовувати примусу і сили в міжнародній політиці та респектувати територіяльну цілість і політичну незалежність інших країн і на тій підставі одержали право вета (спротиву) в Раді Безпеки. У висліді, О.Д. не могли б почати військової акції проти жодного з „великих", бо він, розуміється, завжди в цьому випадку зголосив би своє „вето". На сьогоднішньому засіданні Ради Безпеки британський представник заявив, що на випадок аґресивного акту з боку одної, чи більше великодержав, О.Д. мають право застосувати проти аґресора військову силу інших своїх членів. Покликуючись на 51 статтю чартеру О.Д., яка дозволяє Обєднаним Державам колективно, або поодиноко діяти в самообороні проти аґресора перед відповідною децизією Ради Безпеки, сер Александер Кадоґен заявив: „Якщоб будьякий з постійних членів (Ради Безпеки — отже, одна з великодержав) провинився в нарушенні мира, або актом аґресії, інші члени Обєднаних Держав були б на підставі цеї статті уповноважнені почати акцію проти нього". Заява британського представника є незвичайно важлива і вона була у звязку з поширеним переконанням, що О.Д. були б безсильні проти аґресивного акту одного зі своїх великих постійних членів Ради Безпеки з правом „вета". Китайський представник, забираючи голос в цій самій справі, кілька разів звертав увагу, що в таких основних справах було б потрібно одноголосности всіх великодержав.

ВИГОТОВЛЕНО ПРОЄКТ КОНВЕНЦІЇ В СПРАВІ МАСОВИХ ЗЛОЧИНІВ.

Лейк Соксес, Н. Й., 10. червня. — Сьогодні закінчено перший проект конвенції, яка взиває членів О.Д. карати одиниці, або уряди, які допускаються масових злочинів, намагаючись знищити цілі расові, релігійні, ноціональні, або політичні групи. Проект приготований штабом Генерального Секретаріяту О.Д. і трьома спеціялістами міжнародного права. Він ставить поза законом всякого рода масове винищування людей та передбачує відповідні засоби покарання тих, які цих злочинів допускаються. Встановлено три роди масового нищення людей (народовбиство). До першої категорії конвенція зараховує не тільки масове вбивство, але й приміщення людей в таких обставинах, що потягають за собою смерть. Сюди належать знущання в концентраційних таборах (виголоджування і важка праця) та використовування людей до медичних і інших експериментів. До другої категорії належить біологічне народовбивство, іменно стерилізація та розлучування родин. До третьої категорії, яку ставиться поза зоконом, належить культурне народовбивство, отже нищення духового і культурного життя народу. Сюди належить виховання дітей в іншому дусі, ніж їх батьки, нищення культурного дорібку і вартостей народу, його звичаїв і церкви, його культурних провідників та видатних культурних діячів і т. п. Конвенція дальше зараховує до злочинів теж публичну пропаганду, яка виправдує народовбивство та передбачує покарання за них урядів, публичних урядників і поодиноких одиниць. Всі ці роди народовбивства мали б бути визнані за міжнародні злочини і за них передбачується відповідні покарання. Проект конвенції буде розісланий всім членам О.Д. для коментарів і критики.

ЗАГРОЗА БОЛЬШЕВИЦЬКОГО ПЕРЕВОРОТУ В АВСТРІЇ

Відень, 10 червня. — Два роки після того, як Австрія звільнилася від гітлерівського „аншлюсу", вона стала безпосередньо перед таким самим большевизмом. Сьогодні в Австрії повторюється ця сама історія, що попередила большевицький переворот в Мадярщині. Комуністична партія почала свою акцію сильною пропагандою, завданням якої є скомпромітувати уряд та виробити відповідні обставини, що виправдали б переворот. Сьогодні в комуністичній пресі вже появилися повідомлення зі сензаційними заголовками про „кризу" австрійського уряду, про потребу нових виборів, видвигаючи рівночасно обвинувачення проти теперішнього премієра Леопольда Фіґля та міністра закордонних справ Карла Грубера, що вони є американськими агентами. По кілька разів денно появляються комунікати головних квартир комуністичної партії з одного року, а урядової народньої партії з другого. Австрійський уряд з цілою рішучістю відбиває комуністичні напасті і запекло обороняє свої позиції.

КОМУНІСТИ ВЖЕ ПОЧАЛИ ЧИСТКУ В МАДЯРСЬКІЙ АРМІЇ.

Будапешт, 10 червня. — Новий комуністичний премієр Угорщини, Ляхос Дінніес заповів сьогодні „чистку анти-демократичних елементів" з мадярської армії. Він заявив, що 80% мадярських офіцерів вже „втікли на Захід". Мировий договір дозволяє Угорщині на 65,000 армію, сьогодні вона має тільки 3,000 вояків і вже заповіджено, що в найближчому році цю кількість збільшиться до 18,000. Комуністична акція проти західних союзників продовжується. Рівночасно з Лондону повідомляють про можливість створення мадярського уряду на вигнанні. В західні зони втік мадярський представник у Відні. В Будапешті заарештовано „за зраду країни" секретара бувшого премієра Наді. Америка й Англія продовжують свої дипломатичні протести в Будапешті і в Москві.

СТРАЙК ФРАНЦУЗЬКИХ ЗАЛІЗНИЧНИКІВ ПРОДОВЖУЄТЬСЯ.

Париж, 10 червня. — Переговори представників французьких залізничників з премієром Рамадіє не дали позитивного висліду. Премієр домагався закінчення страйку, а представники робітників домагаються насамперед підвишки платні. Страйк продовжується.

ЮГОСЛАВСЬКО-РУМУНСЬКИЙ ДОГОВІР.

Білгород, 10 червня. — У висліді відвідин румунського премієра Петру Гроза в столиці Югославії, між ним і югославським диктатором Тіто дооговено порозуміння в справі ревізії системи Дунайського судноплавства та передискутовано договір „приязні, співпраці і взаємної допомоги на найблище майбутнє". Країни обміняються відповідними комісіями, завданням яких буде простудіювати ці справи.

БОЛГАРСЬКА ВІЙСЬКОВА МІСІЯ В ЮГОСЛАВІЇ.

Білгород, 10 червня. — Сьогодні офіціяльно повідомлено, що в неділю до столиці Югославії приїхала болгарська військова місія, з помічником міністра війни Фердинандом Козовським на чолі. Ціль приїзду місії, що вже була прийнята Тітом, невідома. На 11-го червня заповіджено тут теж приїзд чехословацького міністра оборони та його штабу, а румунська делегація з премієром Грозу на чолі тут продовжує свій побут.

СОВЄТСЬКИЙ ВИСТУП ПРОТИ АМЕРИКИ В СПРАВІ ЕСПАНІЇ.

Лондон, 10 червня (АП). — Московська „Правда" накидується сьогодні на Америку та Велику Британію, закидуючи їм, що вони іґнорують постанови О.Д. щодо Еспанії та скріплюють з нею свої торговельні взаємини. Газета твердить, що американсько-британська політика „скріплює режим ген. Франка, порушує кардинальні інтереси еспанської демократії та шкодить престіжові О. Д.".

КОМІТЕТ О.Д. ПОЧАВ СПИСУВАТИ ПРОЄКТ ХАРТІЇ ЛЮДСЬКИХ ПРАВ.

Лейк Соксес, Н. Й., 11 червня. — Сьогодні відповідний Комітет О.Д., предсідницею якого є п-ні Елінор Рузверт, почав важку працю над проєктом хартії людських прав і вольностей. При цій нагоді виринає цілий ряд противоричностей, бо Комітет поставив собі за завдання списати такий проєкт хартії людських прав, що був би прийнятий всіми державами і народами, а розбіжності погглядів виходять насамперед в ідеологічній різниці поглядів на права людини та відмінних поняттях демократії в Злучених Державах і Совєтському Союзі.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.
Classified Advertising Department, 597—7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582.

ПЕРЕДПЛАТА:
Поодинчое число три центи.

На рік	$7.00
На пів року	$3.75
На три місяці	$2.00
В Джерзі Сіті і Заграницю:	
На рік	$10.00
На пів року	$5.25
На три місяці	$2.75
Число в понеділка (з англійською Частиною):	
На рік	$2.50
На пів року	$1.50

SUBSCRIPTION RATES:
Three cents a copy.

One year	$7.00
Six months	$3.75
Three months	$2.00
Foreign and Jersey City Rates:	
One year	$10.00
Six months	$5.25
Three months	$2.75
Monday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
One year	$2.50
Six months	$1.50

За оголошення редакція не відповідає.
За кожну зміну адреси платиться 10 центів.
Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ПІМСТА ІСТОРІЇ

Перша й найбільша агресія червоної Москви була звернена проти України й українського народу. При допомозі різних шахраїв Москва загарбала Україну по першій світовій війні, бо великі демократії не то що не помагали українському народові усамостійнитись і вдержати свій демократичний лад, але ще допомагали різним Денікінам чи Галєрам, що пустились загарбувати українські землі й валити українську владу. Український нарід, де і коли тільки мав змогу, звертав увагу Аліянтам на цю величезну їхню помилку, як теж заповідав, які будуть з цього наслідки не тільки для України, але й для мира в Европі, а навіть у цілому світі. Те саме представляли американські українці свому урядові у Вашингтоні та американській публичній опінії впродовж останніх 25 років десятками разів. У тій цілі влаштовувано тут навіть величезні протестаційні маніфестації, висилано різні делегації, друковано різні меморіяли та брошури. Проте, хоч здійснюється на очах цілого світу все те, що заповідано з українського боку, немає у демократичних потуг цієї й нині глибокого розуміння ваги незалежности демократичної України, як природнього заборола проти советської агресії в Европі. Немає цього теж і в Америці.

Ми добре розуміємо, що годі нині Злученим Державам чи Британії інтервенювати в справі України в такий спосіб, як це можливе, наприклад, в справі у Угорщини. Теж розуміємо, що коли Америці та Англії важко рішитись на якийсь більш рішучий крок у справі советської інфільтрації в Румунії, Італії, Болгарії, Фінляндії, Польщі, Австрії і т. д., то що тоді говорити про Україну. Проте, годі зрозуміти, чому говориться постійно тільки про жертви найновішої советської агресії, а поминається мовчанкою Україну, що була першою такою жертвою й найбільше витерпіла.

Нема розуміння справжньої советської загрози там, де говориться і пишеться тільки про Берута в Польщі, Тіта в Югославії, Дімітрова в Болгарії, Грозу в Румунії, Ракошія в Угорщині, Фішера в Австрії, Таліяті в Італії, чи Тореза в Франції, а поминається цілковито Кагановича в Україні. Це, що Аліянти дозволили колись Раковському в Україні, видвигнуло сьогодні Берутів, Тітів і т. п. в різних країнах Европи. Демократичні потуги не хотіли розуміти тому 28 років боротьби українських демократичних сил з шахраями в Україні, тому тепер мають до діла з іншими шахраями в інших країнах. Коли ж тепер розуміють загрозу з боку таких як Берут, Тіто чи Ракоші, то повинні бодай тепер глядіти такими самими очима на загрозу з боку Кагановичів та Мануїльських в Україні, що держать Україну при Москві теж на те, щоб легше з Москви підбивати та комунізувати цілу Европу, а то й цілий світ.

Недоцінювання самостійної й демократичної України гірко пімстилося на судьбі Европи та світу. Проте, як виглядає, навіть і це ще не навчило демократичні потуги розуміти в чому сила України, а слабість Советів, або що треба зробити, щоб спинити советський імперіялізм.

Роля Европи й Америки у повоєнній відбудові

У своїй промові в університеті Гарвард у Кембридж, Масс., 5. червня, секретар стейту Джордж С. Маршал приступив й коротко зясував економічне положення Европи й відношення Злучених Держав до європейських проблем. Його промова це не лише класичний взірець, як коротко вияснювати такі справи але й важлива заява людини, в руках якої находиться керівництво закордонної політики нашої Америки. З цих причин треба громадянинові, що слідить за розвитком повоєнних відносин, обовязково познайомитися докладніше зо змістом промови.

„Не потрібно казати вам, панове, що світове положення є дуже поважне" — заявив Маршал на вступі. Опісля йшли одні думки за другими в такім порядку:

Проблеми світу є так страшно скомпліковані, що людині з вулиці дуже важко зрозуміти це положення на підставі цілої маси фактів, які подає преса й радіові програми. Понад те люди в Америці живуть здалека від країн, навіщених нещастям, і тому їм важко зрозуміти положення і спосіб його відчування людей, які були виставлені на довгі терпіння. Одначе само знищення міст, фабрик, копалень, залізниць і всього іншого є всетаки менше страшне ніж переміна цілої структури європейської господарки.

У багатьох країнах упало цілковито довіря до місцевої грошевої валюти. Заломання бизнесової структури Европи під час війни було цілковите. Відбудова господарства була стримана впродовж двох років через відволікання миру з Німеччиною й Австрією і т. п. Одначе не зважаючи на ці важливі проблеми, треба ствердити, що відбудова економічного ладу в Европі займе далеко більше часу й енергії ніж можна було передбачити.

Насамперед треба ствердити різницю між продуктивністю села й міста. Сільський господар не має кому продати своїх продуктів і не має грошей на закупно краму. Тому фармер цілком не хоче продукувати на продаж, хоч йому бракує убрання й інших щоденних конечностей. Міщанин не має що продавати, бо нема машинерії й виробів, й тому не може дістати від хлібороба харчів у заміну. Отже повстав новий поділ між робітництвом, який грозить цілковитим заваленням продукції.

Наслідок того такий, що Европа впродовж найближчих трьох або чотирьох літ буде мусіла діставати більше харчів і краму з Америки ніж вона може за них платити. Значить, Европа мусить дістати додаткову допомогу, а ні, то її жде економічна, суспільна й політична руїна.

На це єдина рада така: Привернути довіря европейських народів до господарської будучности їх власних країн і до Европи як цілости. Вирібник і сільський господар мусять бути спосібні виміновувати свої продукти за гроші своєї країни. Супроти такої европейської господарки становище Злучених Держав повинно бути кожному ясне: Америка повинна робити те, що в її силі, щоб причинитися до привернення нормального, економічного здоровля у світі, без чого не можлива політична стабілізація ані не може бути забезпечений мир.

„Наша політика" — ствердив Маршал „не є звернена проти ніякої країни або доктрини, лише проти голоду, нужди, розпуки й хаосу. Її ціллю повинно бути оживлення практичної господарки в світі на те, щоб на ній можна було створити політичні й суспільні відносини, серед яких могли б існувати свобідні установи.

„Така допомога, на мою думку, не повинна йти частями, щоб лише хвилево зарадити якійсь кризі. Кожна поміч, яку наш уряд мав би давати в майбутності, повинна радше бути лікувальним засобом, а не лише хвилевим впорскненням медицини.

„Кожний уряд, який хоче стати до помочі при відбудові, найде повну співпрацю з боку уряду Злучених Держав. Зате жадний уряд, який буде хитрувати, щоб лише спинити відбудову інших країн, не може надіятися помочі від нас. Дальше: уряди, політичні партії або групи які змагають до цього, щоб продовжувати в безконечність людську нужду на те, щоб у такий спосіб зискати політично або осягнути інші цілі, стрінуться зо спротивом збоку Злучених Держав".

Після такого складення ясно спрецизованої політики вашингтонського уряду при відбудові Европи Маршал подав іще й пляни, як можна допомогу перевести в практиці.

Є очевидним, що заки Злучені Держави приступлять до дальшої систематичної допомоги для европейського світу, мусить прийти до якогось порозуміння між самими европейськими країнами в справі вияснення положення і в справі участи цих країн в акції, яку розведе американський уряд. Не було б ні доцільним ні вигідним для Америки начеркнути якийсь однобічний плян для економічного поставлення Европи на ноги.

„Це є справа европейців і, на мою думку, ініціятива повинна вийти з Европи. Америка повинна взяти на себе ролю постачання приязної помочі при начеркненні европейської програми. Пізніше треба підтримувати цю програму так далеко, як далеко ми могли б це зробити. Програма повинна бути спільна, в порозумінні з багатьома, коли не з усіми европейськими країнами" — сказав Маршал.

Потім ще пригадав він на наставлення американського населення до цієї справи: „У нас не повинно бути місця на політичні пристрасті і упередження. З- передбачуванням і охотою нашого населення зрозуміти велику відповідальність перед історією, треба надіятися, що нам удасться перебороти трудноці, які саме були згадані".

Інфільтрація—нова форма агресії

Остання війна та події, що її попередили і які заіснували після неї, внесли деяке розяснення теж в ділянці понять, збільшуючи новими термінами міжнародній політичний словник. Сюди належить насамперед поняття т. зв. інфільтрації (проникання, просякання), яку сьогодні вже вважається за нову форму агресії.

При цьому заслуговує на увагу один важливий факт: комунізм взагалі, а большевизм зокрема визнається за, так сказати б, російську приватну власність. Комуністів в інших країнах вважається за російську пяту колону, а всі намагання поширити комуністичну ідею вважається за засіб російського імперіялізму. До такого висновку прийшов щонайменше американський конгресовий Комітет Не-Американського Діяння, ствердивши на підставі численних доказів, що комуністи в усіх країнах є лояльні тільки у відношенні до Москви.

Справа поняття „агресії через інфільтрацію" не є сьогоднішня. Проте, вона виринула в цілій гостроті головно у звязку з останнім комуністичним державним переворотом в Мадярщині.

Згаданий переворот в Мадярщині доконано без сумніву з ініціятиви і за виразною піддержкою Советської Росії. В Мадярщині, не зважаючи на програну війну та на окупацію країни советськими військами, положення було для Советського Союзу наскрізь негативне. Першусього, в парляменті там здобула більшість партія малих землевласників, що з комунізмом не дуже симпатизувала. В країні мають ще сильний вплив католики, що теж не дуже з комуністами люблються. Крім того, мадяри, респектуючи свого „советського „визвольника", досить недвозначно кидали оком в бік заходу. Це одне. З другого боку, мадярські „пушти" та господарські ресурси, головно хліборобські можливості, Советам дуже подобались, так само, як їм не подобався повільний процес мадярської „демократизації" на советський лад. У висліді — треба було діяти. Рівночасно з посиленою комуністичною пропагандою, советська армія допомогла „розкрити" в країні „заговір проти держави" та зразу заарештувала керівника таки урядової партії дрібних земельних власників, Белю Ковача. При уряді все ще були вибрані народом „недемократичні" представники і їх усунено советським „демократичним" порядком, іменно терором, а рештом, або вигнанням. Все робиться під фірмою „мадярського народу", що сьогодні, виходило б, цілим тряс зі страху сам перед собою.

Це є, власне, нова техніка агресії через інфільтрацію. Сама по собі вона не є нова, бо її вже з успіхом, бодай початковим, застосовував теж Гітлер у випадку з Австрією та Чехословаччиною перед війною. Цю саму стратегію свого ідеологічного однодумця застосували большевики вже майже в усіх країнах південно-східної Европи. Большевикам прийшлося тільки далеко легше, бо Австрія і Чехословаччина були змушені просити гітлерівські армії, щоб прийшли їх „охороняти" — очевидно перед власним народом — а большевицької армії просити не потрібно, бо вона вже там була.

За часів Гітлерової „інфільтрації" в Австрії та Чехословаччині жила ще небіжка Ліга Націй, але її безрадність щодо цієї „агресії через інфільтрацію" призвела до війни і теж до смерти самої Ліги. Точно перед такою самою проблемою стоїть сьогодні наслідниця Ліги Націй, іменно: Організація Обєднаних Націй. Що сьогоднішній агресор не називається Гітлер і Німеччина, тільки Сталін і Росія, це справи в нічому не зміняє. Від „агресії через інфільтрацію" почалась таки звичайна собі агресія і друга світова війна. Сьогодні аналогія занадто велика, щоб її не бачити і її бачить, щонайменше Америка. На це крім „доктрини Трумана" є ще два інші цілком конкретні приклади власне у звязку з Мадярщиною

Керівник сенатського Комітету закордонних справ, сенатор Артур Г. Ванденберг осудив „зрадницьке здобуття Мадярщини" комуністами та заявив, що Злучені Держави Америки можуть видвигнути „справу Мадярщини" перед ООД на „суд". Ванденберг тоді виразно не сказав, але кожний розуміє, що тут йде про поставлення під осуд ООД не Мадярщини, як такої, але Советської Росії за її „аґресію через інфільтрацію" в Мадярщині.

Під міжнародньо-правним оглядом ця справа така: Великодержави, зі Советським Союзом включно, пообіцяли, що вони „в своїх міжнародніх стосунках не вживатимуть погроз, або сили проти територіяльної інтегральности або політичної незалежности інших держав..." (Стаття 2, розділ 4 статуту ООД). Взаїмну за це всі інші держави члени ООД погодились на право спротиву (вета) великодержав проти будьякої акції цеї міжнародньої організації проти них самих.

Справа советської „агресії через інфільтрацію" в Мадярщині ще формально не є спрецизована. Але виринає питання, що могла б зробити ООД на випадок, якщаб Америка здійснила погрозу Ванденберга і справді віддала Советський Союз під суд Ради Безпеки О. Д.? Суд має тільки тоді вартість, як практично, чи бодай теоретично існує можливість і закон покарати підсудного. На підставі статуту ООД в цьому випадку це було б неможливе. Проте, саму справу згідно з 34 статтею ООД можна піддати під дискусію або Ради Безпеки,або самого Загального Зібрання, що, правдоподібно, Америка теж планує, можливо, у звязку з майбутніми дебатами над внесенням вже прохання Мадярщини прийняти її в члени О. Д. Але все це є довга процедура і досить безвиглядна, головно, як іде про вислід. Тимчасом справа „агресії через інфільтрацію" більше ніж наглить. Вона ще не цілком закінчилася в Мадярщині, а вже почалася в драстичний спосіб в Італії, вона теж в дещо відмінній формі повторюється у Франції, не згадуючи вже таких країн, як Болгарія, Румунія, Польща, Чехословаччина, Австрія і т. д., аж до Далекого Сходу включно. Але випадок з Мадярщиною є найбільш яскравий івід становища в цій справі може залежати далеко більше, ніж сама тільки доля Мадярщини.

В справі вперто і безлично повторюваної большевиками „агресії через інфільтрацію" Америка може зареагувати або в рямках ООД та насамперед в інтересі цеї міжнародньої організації і міжнародного мира, або сама індівідуально, в інтересі своєї власної безпеки. Обидві ці можливі форми американської реакції на советську „агресію через інфільтрацію" тісно зі собою звязані. Але тому, що справа з ООД серіозно скомплікована чартером та його інтерпретацією, публична американська опінія схиляється щораз більше до потреби американської індівідуальної реакції. Останній большевицький виступ в Мадярщині був між іншим причиною цього, що конгресовий Комітет закордонних справ видвигнув знова

(Докінчення на стор. 3-тій)

Ол. Луговий. Права застережені.

Дажбожі Внуки

I. НА ЧУЖИНІ МІЖ СВОЇМИ

50)

Відорвалася мама від мами — і очи обох Ірин зустрінулися. Хвилю любувалися. Очи одної світилися любовю, невинністю, легким змішанням, очи другої любовю і втіхою. Ірина — мати побачила перед собою чудової будови дівчинку. Діточо-дрібне личко, затінені віями сині великі очі-волошки. Любо, зацікавлено вставилися на неї, з довірям маленької дитини, готові заяснiти втіхою, щастям, і зайтися сльозами, коли довіря їх зразити... З любою приємністю висварила себе за свої сумніви, перед матірю й дочкою почулася навіть виною. Як вона могла допускати до голови несправедливі думки? Визнала свою похибку. Всім серцем до дочки і її матері прилипла. Справді, невинне, чисте дівчатко, ангельської вроди, випещена дитина заможних батьків, чарівне, квітне, виховане під опікунчим крилом розумної люблячої матері. Освічене, бачила по її писанню, чистій мові. Розумом Бог не зобидів, скромна, щира... До кого її серденько прилипне — так назавжди. Не має поняття, що на світі існують зло, фальш, облуда. Тим чарівніше, що чарів своїх не усвідомлювала. Тоненька в стану, гарних форм, височенька собі. Любе, діточе личко, наївність і чистота дитини... Зовсім її синові під пару. Щасливий син! А хіба ж він на таку любу чарівницю собі не заслужив? Адже самий красунь, талановитий, невинний і щирий!.. Пізналися отаких дві недоторкнених квітки, тягнуться до себе, наче до сонця!... Нехай Провидіння благословить їх щастям, довгим віком! Вона, мати, благословляє!

— Такі думки проносилися в голові Ірини — матери при огляданні її ще незнаної дочки...

Ірина — доня побачила паню в літах своєї матери. Любі темно-сірі очи, гарне, хоч стурбоване життєвими незгодами обличча, принадна у своєму легкому смутку і ласкава, наче у її рідної мами. Зустрінулося дві квітки. Одне щойно розвинене з пупянки, чудове, запашне чарами весни, друге привяле, надломлене бурями літа, вступало вже у ранню осінь, коли обсипаються пелюстки. Ірина-мати простягнула руки, ніби стримати бажала дівча на віддалі. Очи ще раз спинилися на личкові, на постаті, ніби вивчали, чим ця дитина полонила її сина? Розкинувши руки, наче б дівча ловила — підходила:

Доню моя! — вимовола зворушено.

— Матусю! — відкликнулося дівча. Маленькою дитиною припала до грудей нової матери. Мати тулила її. Богом післану доню, виціловувала, гралася пишним волоссям під червоною шапочкою на чубку. Обі з втіхи трошки сплакнули, сплакнула друга мама, обнимаючи сина.

Люди приставали, дивилися на зворушливу сцену. Мами не зважали! Дітьми ніби помінялися, і заміною раділи. Ірина — дочка, щаслива вишіптувала у вухо старшій Ірині:

— Дякую тобі, матусю, за твого сина!

— Дитинко, моя люба! — гладила її Ірина-мати.

Пустила дочку, побралися за руки з матірю. Ще раз притиснулися мами до себе, поцілувалися. Побралися, мов дівчата за руки. Мати-Ірина вимовила спокійніше:

— Ідемо, любі мої!

— Може ми знайдемо кватиру де інде?... У тебе, мамо, тісно буде! — казав син.

— Ще що... Тобі приготуємо постіль у кухні! Передобуєш ніч-другу! Нам трьом місця вистане! Переспимо на канапі, а Іруся з мамою на ліжку...

— Потовпимося!... Чого від рідної мами втікати? Поки наговоримося, то на сон і часу не стане! — Маму Ірусю підтримала мама-Маруся, — вони так почали себе звати. Діти погодилися.

— Так ідемо! А то вже люди на нас зглядаються!

— Хіба нема на кого їм зглядатися? — казала Маруся. Ми, може, краще пройдемося. Цього міста не знаємо зовсім! Валізки не важкі...

— Це зовсім недалеко!... — погодилася винипегська мати. — Ходімо!

Пройшли по Мейн на північ. Мати жила коло парку. Слава тільки, що парк. Показатися у ньому одинокій жінці небезпечно і в день. Як день, так ніч повно у ньому переїзджаючих безробітних. Людина невинна, що блукає без засобів, без роботи. Жаль стає... Та між безробітними немало злочинців.

Мами йшли під руку перші. Діти плентались з валізками за ними, бавилися, штовхалися. З вечерою спізнилися. Маруся переконувала Ірусю, що в валізках повно всякого їстива. Води одної доведеться загріви, засипати чаю, чи какао, Іруся запрохувала до ресторону. Чейже найдуть який чистіший. Маруся перечила. Реставрантські страви не домашні, там ніщо не пропадає, можна й шлунок зіпсувати... Але друга Іруся підтримала пропозицію першої. Їсти в ресторані їй ще не доводилося, а воно мусить бути цікаво! Син від голосування здержався, то ж Маруся погодилася з баженням Ірусі. Говорити в ресторані рішили в такій мові, щоб їх ніхто не розумів.

Знайшли відповідний ресторан, досить чистий і під жіночою управою. Мами сіли рядом. Син притиснув в куток доню. Почули неабиякі завваги по своїй одресі від послугачок і гостей.

— Але ж і красунь! От такого хлопця собі придбати! По українськи говорила одна, років 25.

— Тихіше! — перестерегла друга, молодша. Вчують, може розуміють мову...

(Дальше буде).

Д-р Василь Федорончук.

ІТАЛІЯ ПО ВІЙНІ

(Розвиток італійських політичних відносин).

(Надіслане з Европи).

З метою кращого зрозуміння теперішніх італійських політичних відносин, треба зазнайомитися з політичним станом, який заіснував був в Італії після закінчення війни в Европі, себто після капітуляції гітлерівської Німеччини на весні 1945 р. Як майже в усіх европейських країнах, що знаходилися під німецькою окупацією, так і в Італії, діяли „Комітети Національного Визволення", які через свої військові органи кермували партизанською боротьбою проти окупаційної влади. Силою речей, після звільнення окремих країн від німецької окупації, вони ставали в них національною владою.

Такий самий стан речей існував і в Італії. Тут уже накоротко перед упадком фашизму 25. липня 1943 року деякі протифашистівські партії порозумілися між собою і устійнили спільну акцію проти фашистівського режиму, організуючися в комітет національного визволення. Після заключення перемиря 8. вересня цього ж 1943 року і переходу уряду Бадолія на бік союзників, акту, який спричинив окупацію північної і середущої Італії німецькими збройними силами, — цей комітет національного визволення почав військову дію проти німецької окупації при помочі зорганізованих партизанських частин. Цю партизанську акцію він вів спільно з тодішнім урядом маршала Бадолія, що доконав був державного перевороту і підписав перемиря з союзниками. З того ж моменту почалися і політичні контрасти між комітетом національного визволення, згл. більшістю партій, що його складали, і урядом Бадолія. Ці контрасти повстали на тлі різниць в поглядах на будучу форму італійської держави і ворожости тих партій до самої особи короля Вітторія Емануеля III., якому закидувано допущення фашизму до влади в 1922 році, вдержання його при ній понад 20 літ і відповідальність за втягнення Італії до війни по стороні гітлерівської Німеччини проти волі італійського народу та за теперішню національну катастрофу, як наслідок програної війни.

Криза уряду і партійні конфлікти.

Перша фаза цього конфлікту позначилася димісією Бадолія (зараз після заняття союзниками Риму на початку червня 1944 року), перебранням державної керми комітетом національного визволення і відходом короля до приватного життя та передання ним королівських прерогатив синові Умбертові, князеві Пємонту, який прибрав назву „Люоготененте дель Ре" (заступника короля). Шефом уряду став відомий і заслужений політичний діяч передфашистівської доби і голова центрального комітету національного визволення та водночас тодішній голова так зв. демократичної партії праці — Іваноє Бономі. Урядову коаліцію складали такі партії: християнська демократія, ліберальна партія, демократична партія праці, так зв. партія акції, соціялістична і комуністична партії. Три останні засадничо республиканські.

Акція уряду параліжувалася існуючим глибоким ідеологічним конфліктом між партіями з тенденцією монархічною і республиканською. Республиканські партії домагалися підготовки і переведення народного референдуму (голосування) яке вирішило би питання устрою держави. Беручи під увагу менш-більш загальне негодування з короля, вони розраховували на перемогу республики в тому референдумі. За республику воли і вели посилену пропаганду. Бономі старався злагіднити устроєвий конфлікт, ставлячи найбільш безпосереднім і пекучим завданням уряду боротьбу з німецькою окупацією, під якою тоді ще знаходилася вся північна Італія (друга половина 1944 року), наладнання якнайкращих відносин з союзниками, моральну та матеріяльну відбудову країни. Будучи звязані міжпартійною угодою, заключеною ще за уряду Бадолія, яка зобовязувала відложити на пізніше вирішення питання державного устрою, та нехіттю союзників до евентуальної зміни існуючої монархічної форми держави, — республиканські партії мусіли зрезигнувати з домагання негайного переведення устроєвого референдума.

Атмосфера силуваної співпраці урядових партій тривав і за уряду Паррі, який наступив після димісії Бономі на початку 1945 року, накоротко перед закінченням війни в Европі, і тривав кілька місяців. Неоправдалися надії певної частини італійської публичної опінії, що палкому республиканцеві й визначному шефові партизанської боротьби (тоді Парі був членом незначної партії акції) вдасться легше поборювати всі трудності моменту. Проти нього звернулося вістря ворожости правих партій, які не брали участи в урядовій коаліції, зокрема монархічної італійської демократичної партії та щойно тоді повсталої нової партії "Uomo Qualunque" („звичайної людини").

Де Ґаспері на овиді.

Коли до Бономі ставилася вороже лівиця, закидуючи йому повільність в здійснюванні урядової програми та поблажливість супроти фашистівських елементів і через його монархічні, хоч публично не виявлені, переконання, — так уся урядова акція Паррі стала предметом гострої критики з боку повищезгаданих правих партій та навіть центрових партій, учасників урядової коаліції, як напр. ліберальної партії, демократії праці й християнської демократії. Уряд Паррі, передовсім в його кінцевій фазі, позначився глибокою кризою, у висліді якої Паррі здемісіонував і керму уряду переняв провідник християнської демократії Альціде Де Ґаспері, якому її вдалося вдержати до цього часу. Де Ґаспері, без сумніву, одна з визначніших політичних особистостей теперішньої Італії. Це передовсім гнучкий тактик і мистець в полагоджуванні партійних контрастів. Ці свої здібности він нераз успішно використав за час свого кермування італійським урядом.

Першу кризу уряду Де Ґаспері було викликало виповідження лівими партіями вже згаданої міжпартійної угоди, так зв. „устроєвої передишки", на основі якої народнє референдум в устроєвому питанні відложено на повоєнний час, коли ціла італійська національна територія буде звільнена від німців і коли всі італійські громадяни зможуть в ньому взяти участь. А що війна в Европі була вже закінчена (це був кінець 1945 року), лівиця рішуче настоювала на потребі підготовлення і переведення референдума. Врушті на те погодилися центрові партії, учасники урядової коаліції (ліберальна партія, християнська демократія і демократія праці), ухвалено окремий закон у справі референдума і рішено відбути його 2. червня 1946 року.

За зміну державного устрою.

Почався період пропагандивної кампанії, яку з великим запалом провадили республиканські й монархічні партії та групи. Тоді й почали деякі партії переживати внутрішню кризу, спричинену поділом думок їхніх провідних кол щодо устроєвої форми держави. Поминаючи глибоку ідеологічну кризу, що точила організм італійської соціялістичної партії й до якої ми повернемо далі, поважної устроєвої кризи зазнала християнська демократія і ліберальна партія. Зокрема в першій проблема державної форми була предметом довгих і академічних дискусій її проводу, дискусій, які згодом перенеслися і на партійні низи, витворюючи республиканську і монархічну тенденцію в партії. До зудару між цими двома тенденціями прийшло на конгресі партії, що відбувся накоротко перед речинцем референдума. Офіційально перемогу осягнула республиканська течія, бо за нею заявилася більшість делегатів на цьому конгресі. Хоча сам Де Ґаспері, як провідник партії, офіційально не висловлював свого погляду в устроєвому питанні, — то з його поконгресових публичних промов виявлявся його симпатії до монархії.

В ліберальній партії існували три течії щодо устроєвого питання: монархічна, республиканська і — так би сказати — невтральна, яка вважала неважним офіційальне становище партії в тому відношенні й лишала свободу вибору членам партії: монархія чи республика, кладучи натиск натомісць на питання свободи і порядку, які держава, без уваги на її республиканську чи монархічну форму, має гарантувати своїм громадянам. Одначе більшість делегатів на конгресі партії, що відбувся майже рівночасно з конгресом християнської демократії, висловила свої монархічні переконання. Але цей факт не зобовязував партії заняти офіційального становища в устроєвому питанні, яке залишено справою особистого переконання кожного члена партії. Інші партії, як демократія праці й так зв. „звичайна людина", устроєвого питання офіційально навіть не підносили, хоч було загально відомо що в партії „Uomo Qualunque" переважала монархічна течія. Принципово монархічними партіями були італійська демократична аптрія і так зв. Бльок свободи, а республиканськими численно незначна партія акції, історична італійська республиканська партія (традиція Мацціні) і розуміється італійська соціялістична і комуністична партії. На початку травня 1946 р. абдикував король Вітторіо Емануеле III. в користь сина, який засідає на королівський трон як Умберто II. В звязку з тим фактом республиканські партії ще більше посилили кампанію проти монархії й нового короля.

(Дальше буде).

ОРГАНІЗАЦІЯ НОВОПРИБУЛИХ УКРАЇНСЬКИХ СТУДЕНТІВ

Між новими українськими емігрантами, які вже після війни приїхали до Америки з европейської скитальщини, є поважний відсоток студентів. В самому Ню Йорку їх вже нараховується біля 30 осіб, а їх загальна кількість переходитиме сотню.

З ініціятиви тих, які проживають в Ню Йорку, пороблено перші заходи, щоб цих студентів зорганізувати в окрему Студентську Громаду, яка обєднувала б не тільки студентів — нових імігрантів, але взагалі всю високошкільну молодь українського роду в Америці. З цею метою в половині травня (17) відбуто в Ню Йорку установчі збори української академічної молоді, на яких і створено Студентську Громаду, ухваливши рівночасно відповідний статут. Головою нової студентської організації вибрано Михайла Терпака, заступником голови — Галину Зейкан, Володимира Коваля — фінансовим референтом, а Гризантовича — секретарем. На зборах було присутніх 17 осіб. Перед вибором Управи та прийняттям статуту виголошено кілька докладів, насамперед на тему потреби такої студентської організації, виправданої практикою в Европі. В суботу, дня 7. червня відбулися вже перші сходини нової організації, на яких заторкнено цілий ряд організаційних проблем.

Подав: **В. К.**

Інфільтрація—нова форма агресії

(Докінчення зі стор. 2-гої)

домагання акції в справі внесеної на початку сесії резолюції, що пропонує „тверду" американську політику у відношенні до Совєтського Союзу. В половині цього тижня повинні вже відбутися дебати на цю тему. В резолюції сказано, що „деякі країни" розгортають ворожу активність проти Злучених Держав Америки, при чому розуміється Совєтський Союз і совєтських сателітів. Ухвалення цеї резолюції дала б урядові нові повновласті і нову піддержку американського народу в справі оборони і протиакції проти „агресії через інфільтрацію". З „доктрини Трумана" виходить ясно, що, наприклад, совєтська агресія через інфільтрацію в Греції загрожує безпосередньо теж Америці. Це саме може відноситися теж до Мадярщини. В кожному разі подіям в Мадярщині американська прилюдна опінія і уряд віддають велику увагу. Америка в жодному разі не належить до тих, що ставляться горячково до поодиноких подій, хочби і основних. Проте, американська терпеливість теж може вичерпатися — пише одна нюйорська газета. І чим довше її надужиється, тим гірше для того, хто це робить.

Читайте українські книжки і ґазети, бо часте читання веде до просвіти. А просвіта — це сила.

ПАЛАТА ГОЛУБІВ.—Без огляду на недостачу мешкань в Мінхен, у Німеччині, оцей голубник є свідком, що голуби не мають клопоту з вишуканням мешкання.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ЧЕРЕЗ РОДИЧІВ ДО ДІТЕЙ.

Загально знана народна думка каже, що родичі являються першими вчителями й виховниками своїх дітей. І на цьому твердженні мабуть повстала народня приповідка: „які родичі, такі діти". Та в цьому випадку треба розуміти цю приповідку так: такі діти, які їхні перші вчителі-виховники, себто, родичі. Тяжко уявити собі батьків, які не бажали б своїм дітям доброго виховання та щасливої будучности. Проте, крім цих „бажань" є в нас ще й „міркування"; мовляв, родичам не конче потрібне виховниче знання. Існує теж думка, що коли двоє людей удостоїлись, по закону природи, бути родичами, то цим вони стаються немов кваліфікованими виховниками.

Після такого розуміння нам тяжко позбутись цих безпідставних „міркувань", хоч маємо перед собою безліч доказів на поповнені молоддю різнородні проступки, а навіть і злочини, за які, вперше чергу, можна приписувати вину їхнім першим виховникам-батькам.

Тому добре роблять ці, що набули на полі виховання відповідне знання і передають його виховникам. Підписаний є один з цих, яким судилось переводити їхнє життя на цій не признаній загалом праці, навчаючи й виховуючи по громадах українські діти, при чому надбавши собі практично-виховного знання, задумують послужити родичам у їхньому важкому завданню.

Початкове виховання.

Як тільки дитина починає виявляти своє природне знання й розуміти, що є „добре", а що „зле", родичі негайно повинні взятись за „домове", але систематичне навчання. Беручи за підставу виховання, треба звернути дитячу увагу на головні вияви, які воно навкруги себе бачить і якими живо, хоч ще не цілком зрозуміло — цікавиться.

Ці головні прояви походять від: життя, здоровля, розуму, любови, сили волі і сили тіла. Зрозумілою дитині мовою треба часто розказувати їй про ці дари, пригадувати й поучувати.

Взірець розмови батька-матері з дитиною.

Усе, що тільки навкруги себе, дитино, бачиш, сотворив Господь Бог. Він усі свої сотворіння обдаровує „дарами". І тебе, дитино, сотворив і обдарував Бог неоціненими дарами, які в собі маєш. Вони є: життя, здоровля, мудрість, любов, сила духа і тіла.

Ці дари дав тобі Бог на те, щоби ти ними користувалася і через це була щасливою. Щоби ти знала, дитино, що це значить бути щасливою людиною, то я тобі скажу, тільки уважно слухай!

Щастя людини спочиває на вдоволенні, але щоби бути вдоволеним, треба ці дари Божі, про які я тобі згадую, безперестанку удосконалювати.

Щоби ти, дитино, мене краще розуміла, то вкажу тобі на людей, які отримали дари Божі, як і ти, однак вони, з різних причин ці дари потратили, а які з цього наслідки — побачиш.

В цій хвилині, як я до тебе говорю, є на світі багато людей, які, хоч ще в молодому віці, а вже не мають здоровля. Інші не мають розвиненого розуму, без чого їм дуже тяжко жити. Ще інші не мають любови, тому не люблять вони своїх родичів, своїх рідних, а як вони старші, а мають діти, не люблять їх, не дбають про них, не люблять свого народу, в них нема милосердя. Вони, як кажеться: „мають закаменілі серця". В них і дар „сила волі" також затрачений. А не маючи цього дару, вони не можуть опертись злим нахилам, як: пиянству, розпусті, крадежі, а навіть і всяким злочинам, аж до вбивства. Відтак приходить і утрата сили тіла. Питаю тебе, дитино, чи всі ці люди, про яких тобі вкоротці розказую, в твойому розумінні є щасливими людьми?

Так, нещасливі. А треба тобі ще знати, що вони всі були колись молодими, як ти тепер. Але вони може й не мали нагоди почути від своїх родичів таких „навчань", як ти чуєш від мене. А може вони навчання своїх родичів і учителів — нехтували. Може, будучи ще молодими і не маючи досвіду життя, проводили час на недозволених Богом, родичами й старшими „забавах", які то „забави" пізніше підірвали їхнє здоровя. Може вони не дбали про науку, про розвій дару Божого „розуму" і тепер його не мають. Не маючи правдивої мудрости, не могли мати й дару „любови". А не маючи любови, вони не всилі любити своїх родичів, рідних, дітей, людей, свого народу, а навіть і себе самого. Такі люди повнюють часто — себегубство. Послідовно вони тратять дар „силу волі", бо й цей дар, як і попередні, не міг в них устоятись та розвинутись в силу. Не маючи сили волі, вони не можуть опертись злим намірам. Вкінці, прийшла втрата й дару „сила тіла". Тож і бачиш, дитино, причини, через які ці люди стались нещасливими.

Я бачу, що ти мене розумієш і тому маю надію, що будеш ці слова памятати. Будеш шанувати і дорожити цими дарами Божими, які Бог тобі дав, як образ своєї подоби, бо Бог є найдоскональше життя, мудрість, любов і сила.

Знай, дитино, що прийдеться тобі відповідати за ці дари перед Богом і перед людьми, тому памятай і хорони їх які тільки найдорожчого що в собі маєш.

При кінці цеї „розмови" можна додати релігійну практику, себто молитву такого змісту:

Всемогучий Боже! Ти, що всюди є всім рядиш. Ти, що обдаровуєш всіх і мене своїми дарами: життям, здоровям, мудрістю, любовю, силою духа й тіла. Молю Тебе в покорі, не відбирай їх від мене, але дай мені сили й хотіння, щоб я про них завсіди памятав(ла), їх по Твоїй волі удосконалював(ла), собі на туземне й вічне щастя, а Тобі на славу.

Йосиф Буката.

Шукають своїх рідних

УВАГА: Пишучи до Укр. Допом. Комітету, просимо зпочатку листа подати, в якій групі і під яким числом є дана особа.

• • •

ГРУПА — ЛИСТИ ДО:

7109. Матвій Анни з с. Новосілка, Яворів, від Переходин Петра.

7110. Тімакович Микити з с. Нагуєвичі, Дрогобич, від Партика Теодора.

7111. Семащук Івана з Михайла від Харків Осипа.

ч7112. Уляницький з с. Лановець, Борщів, Дурделло і Зохарків з с. Вишнівчик, Ващук з с. Холоїв від Дурделло Олени (Калинська) з с. Хомяківка і д-ра Ващук Корнеля.

7113. Веселик Григорія, Івана і Марії з с. Прошова, Тернопіль, від Мельник Петра.

7115. Іваночко Миколи з с. Губичі, Добромиль, від Іваночко Петра.

7116. Бобат Андрія, Дейнек Петра з Полісся від Комар Олекси.

7118. Наконечний Павла з с. Селиська, Березів, Бак Евгена від Наконечний Петра.

7119. Дудівка Степана з с. Торчиновичі, Самбір, від Ковальчук Якова.

7120. Кушнір Василя, Денега Семена і Миколи з Єзуполя від Кавка Михайла.

7121. Коваль Теодора з села Андріївка, Сокаль, від Коваль Степана.

7123. Заблоцький Михайла з с. Заставя, Тернопіль, тепер десь на скитальщині від Заблоцький Миколи в Америці.

7124. а) Іззі Анни з с. Станиславчик, Перемишль, від Свищ Юлії.

7124. б) Мушкевич Павла з Підгаєць від жени Мушкевича Бориса.

7125. Квасниців Пилипа від Дмитрош Івана з с. Незнанів Камінка Струмилова.

7126. а) Мандрик Петра, Мельник Параски з с. Ляшки Шлях. від Фізик Катерини.

7126. б) Ярмолинський Павла з с. Дяковичі від Сувалова Ірини.

7126. в) Винник Степана з с. Снятище від Ilис Олександра.

7126. г) Юрчак Ігнатія з с. Малий Ласучин від Юрчак Антонії.

7126. .) Голод Теодора з с. Острів від Голод Степана.

7126. д) Ґулька Олександри з с. Плитичі, Кушнір Анни від Гімера Катерини.

7126. е) Курденок Павла з Мінська від Ломот Константина.

7126. є) Амброз Катерини з Люблинця від Петруцук Марії.

7127. Приплесь Катерини з с. Ферліївка, Золочів, від Братейко Юліяна.

7128. Божик від д-ра Божик Олександра з Дрогобича.

7129. Лронько Ілі, Барашка з м. Гродно від Бородавка Павла.

7131. Янишин з с. Угринів, Підгайці, від Верета Михайла.

7132. Дашковський Павла і Фрнацішки від Николишин Степана.

7133. Шмідт Івана (Созанський) від Ггрин Марії.

7134. Максимк Михайла з с. Мишин, Коломия, від Миронюк Михайла.

7136. Кметик Катерини (Проць), Проць Марії з села Ришкова Воля, Ярослав, від Івана.

7137. Мандзин Луця і Явдохи з с. Новосілки, Підгайці, від Мандзин Ілька.

7138. с) Буц Миколи з села Жукотин, Турка, від Буц Касі (Цибак).

7138. г) Юрковський Івана з с. Перегримка, Ясло, від Павляк Михайла.

7139. Сукелик Степана з с. Потона, Сянік, від Чир Василя.

7140. Левчук Йосафата, Захарчук Йосифа і Анастазії, Андрощук Миколи, Мельник Андрія і Михайла, Котик Івана від Левчук Ярини з Волині.

По інформації писати до:

United Ukrainian American Relief Committee

P. O. Box 1661, Philadelphia 5, Pa.

В запитах просимо конечно подавати групу і число.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

—о—

ЧЕСТЕР, ПА. — Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 156, повідомляє всіх свої хчленів, що півріччні збори відбудуться в пятницю, 13. червня, точно в годині 7. ввечір. Просимо всіх членів бути приявними, бо є важна справа до полагодження. — За уряд: П. Закорчеміний, предс.; Ф. Трось, кас.; В. Новак, секр.

ЕЛІЗАБЕТ, Н. ДЖ. — Бр. св. Арх. Михаїла, від. 142, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що піврічні збори відбудуться в суботу, 14. червня, в годині 7:30 ввечір, в галі У. Н. Дому, 212 Фултон ул. Обовязком кожного члена є явитись на означений час, бо буде звіт урядників, принимання нових членів іінші справи. — За уряд: А. Поливчак, пршедс.; М. Макович, кас.; П. Остапчук, фін. секр.

ШИКАГО, ІЛЛ. — Піврічні збори Бр. св. Ап. Петра й Павла, від. 220, відбудуться в суботу, 14. червня, в год. 7:30 вечером, в гали парохіяльній, 4950 Полайна ул. Всі члени обовязково мають явитись на час, бо будуть важні справи до полагодження. — За уряд: І. Кравчишин, пр.; В. Саган, кас.; Г. Гарасим, секр.

НАРІСТАВН, ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Повідомляємо, що збори Бр. св. Володимира, від. 105, відбудуться в неділю, 15. червня, в годині 3. пополудні, в галі Української Громади, 2051 овен ул. Буде піврічний звіт контролі. Обовязком є кожного члена бути приявним. — О. Волчек, предс.; Д. Слободян, фін. секр.; С. Слободян, рек. секр.

ЙОНҐСТАВН, О. — Збори Тов. ім. О. Басараб, від. 348, відбудуться в суботу, 14. червня, в годині 7. ввечір, в гали церковній при Вест Рейн Еве. Просимо всіх членнць прийти на ці збори і вирівнати свій довг. — В. Дубас, предс.; Й. Стахура, кас.; Т. Періг, секр.

КАРТЕРЕТ, Н. ДЖ. — Тов. Запорозька Січ, від. 342, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 15. червня, в годині 2. пополудні, в галі церковній. Просимо всіх членів прийти на час. Хто хоче вступити в члени Товариства Січ і У. Н. Союзу то просимо прийти на збори або до секретаря на адресу: John Markowicz, 46 Hayward Ave., Carteret, N. J. — І. Савчак, предс.; П. Білінський, кас.; І. Маркович, секр.

СИРАКЮЗ, Н. Й. — Тов. Укр. Січ, від. 39, повідомляє членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 15. червня, в 3. годині пополудні. Просимо членів прийти на час і забрати собі дивіденду. — А. Яворський, рек. секр.

ЧЕСТЕР, ПА. — Місячні збори Бр. Сош. св. Духа, від. 237, відбудуться в неділю, 1. червня, в год. 2. пополудні, в У. Н. Домі, 4. і Ворд ул. Просимо всіх членів прийти та вирівнати свої залеглі вкладки, та полагодити кілька важних справ. — Уряд.

НЮАРК, Н. ДЖ. — Тов. ім. Михайла Грушевського, від. 219, повідомляє всіх своїх членів, що піврічні збори відбудуться в суботу, 14. червня, в годині 7:30 ввечір. Просимо членів прийти на ці збори. Контр. комісія дасть звій звіт. — Г. Дорошенко, предс.; В. Ткач, кас.; А. Мудровський, секр.

ФРЕНКФОРД, ПА. — Отсим повідомляємо, що місячнізбори Тов. ім. Д. Вітовського відбудуться в суботу, 14. червня, в домі Українських Горожан на Вейклінґ ул., в год. 6. ввечір. — Т. Радинський, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Тов. Любов, від. 45, повідомляє своїх членів, що в неділю, 15. червня, в годині 1. по полудні відбудуться спеціяльні збори в дуже важній справі і тому кожний член мусить явитися. — М. Дубас, предс.; А. Гащасим, кас.; М. Ю. Сеник, секр.

СЕНТРАЛ ФОЛС, Р. АЙ. — Тов. ім. Івана Франка, від. 93, повідомляє усіх своїх членів, що піврічні збори відбудуться в неділю, 15-го червня, в годині 1. пополудні, в гали 59 Сентрал ул. Обовязком кожного члена є прийти на означений час, бо є важні справи до полагодження. — Уряд.

АЛЕНТАВН, ПА. — Бр. св. Арх. Михаїла, від. 147, повідомляє всіх своїх членів і членниць, що піврічні збори відбудуться в неділю, 15. червня, в гали парохіяльній, 803 Фронт ул., в годині 2. пополудні. Просимо членів прийти на означений час і вирівнати свої вкладки. Почуєте звіт уряду і контролі за пів року. Маємо важні справи до полагодження. Будемо принимати нових членів до У. Н. Союзу і Братства без оплати вступного. — За уряд: В. Ракочий, предс.; І. Рудакевич, кас.; І. Федорак, секр.

ПОШУКУЮТЬ

ЮЛІЯ ҐОШУЛЯК з Павушівки, повіт Чортків, пошукує своїх 2 синів, **ФРИДА)Fred Goshulak)** і другого сина, котрі мали би перебувати в околиці San Francisco. Хто би знав їх адресу, або вони самі, нехай зголоситься до: **F. Muzyka, Vegreville, Alta, Canada.** Інші часописи прошу о передрук.

ПОШУКУЮ ВУЙКА ВЕРЕЩИНСЬКОГО ЙОСИФА

родом зі села Мартинова Старого, повіт Рогатин, Галичина. Шукає **Семчишин Йосиф** син Марії Верещинської. Писати на адресу:

SEMCZYSZYN JOZEF
D. P. Camp St. Martin,
Block III, Barack 9/10,
Villach Karneten,
Osterreich, British Zone.

МАРІЯ ОТТАВА замужна СВИСТУН,

із Копичинець, шукає свою тету **МРУЧКОВСЬКУ, замужна СКІКЕВИЧ.**

Коли її немає вже, хай відгукнуться діти. Адреса:

SWYSTUN MARIA
Berchtesgaden—Strub
D. P. Camp, Jagerkaserne Bl. II/76
Germany.

КОВАЛЮК ВАСИЛЬ

на скитальщині пошукує своєї тітки **АННУ ІЛЮК, (замужну МАЗУР)**

роджена в Кути Старі, повіт Косів від Коломиї. Має перебувати в Ню Йорку. Хто про неї знає, або вона сама, зволить зголоситися на адресу:

JOHN DOWHAN,
40 Washington Pky, Bayonne, N. J.

АНДРІЯ ЗАДОРОЖНИЙ, син Івана і Агафії Бойко, село Козівка, повіт Тернопіль, виїхав до Америки в 1905 р., пошукує сестра **МАРІЯ ЗАДОРОЖНА** замужна **БАРАН.** Прошу голоситись на адресу:

ІВАН ДУБАС,
1613 South Ave., Youngstown, O.

ТАРЗАН, ч. 1618. Дивне світло.

Коли вони так трималися нахиленого сплаву, Кирстина негайно підплила до нього.

Коли ясноволоса красуня випростовувала сплав, Тарзан витягнув на поклад обох леопардів.

До вечора дивачна громадка доплила до побережжя і заплила на спокійні води прибережного заливу.

Несподівано малпочоловік мовчки вказав рукою перед себе... у віддалі замаячіло притемнене світло.